

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Cepoi Ina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

TOPOR Andrei XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.11.2019– 28.05.2020;

Instanța de apel: 23.06.2020 – 28.10.2020;

Instanța de recurs: 20.01.2021 – 24.02.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central, din 28 mai 2020, Topor Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită i s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Bălți din 19.12.2017, stabilindu-i lui Topor Andrei pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani și 7 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost soluționată chestiunea corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Topor Andrei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al faptei sale, acționând în mod intenționat și având scopul sustragerii ilicite a bunurilor altei persoane și dorind survenirea acestor urmări, la 29.09.2019, aproximativ la orele 15.10, aflându-se în Piața centrală de pe XXXXX, profitând de faptul că nu este observat de nimeni, pe ascuns a sustras o geantă de umăr pentru bărbați de culoare neagră din materie, în care se afla un ceas cu ecran cristalin din metal de culoare gri la preț de 1000 lei MDL, un ceas de model „Casio” de culoare neagră din plastic la preț de 150 lei MDL, un telefon mobil de model „Samsung” de culoare combinată gri-negru, la preț de 100 lei, un telefon mobil de model „Lenovo A 319” de culoare neagră la preț de 350 lei,

un încărcător mobil pentru telefon de model „Gerffins” de culoare neagră la preț de 50 lei MDL, cheile de la apartament, cheile de la butic și cheile de la automobilul, cablu „USB” de culoare neagră la preț de 30 lei, monede MDL cu nominalul una de un leu, una de doi lei, una de cinci lei, și trei a câte 10 lei, aparat foto de model „Sony” de culoare gri la preț de 100 lei MDL, încărcător pentru telefon de model „Samsung” de culoare neagră la preț de 20 lei, de culoare neagră la preț de 20 lei, cântar electronic de culoare gri la preț de 220 lei, carnet personal în care se aflau facturile, un portmoneu de culoare neagră în care se afla buletin de identitate pe numele Stîțcov Nicolai, pașaportul tehnic al automobilului de model „Nissan Micra”, după care cu bunurile sustrase de la fața locului a dispărut, prin ce i-a cauzat pârții vătămate Stîțcov Nicolai, o pagubă materială considerabilă, în sumă totală de 2078 lei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocata Cepoi Ina în interesele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, deoarece consideră că nu au fost pe deplin elucidate circumstanțele cauzei și nu corect a fost tras la răspundere penală inculpatul pentru infracțiunea dată.

În motivarea cererii de apel avocata a invocat următoarele considerente:

- sentința a fost expeditată prin intermediul Oficiului Poștal și recepționată la data de 10.06.2020;

- consideră că instanța de fond i-a dat faptei săvârșite o încadrare juridică greșită, ceea ce constituie temei pentru a declara apel, conform art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală ;

- nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele cauzei. Un moment cu care nu este de acord, că Topor Andrei a achitat prejudiciul care a fost comis prin infracțiunea dată și partea vătămată a depus și o cerere. Această cerere a fost anexată la materialele dosarului, însă instanța de fond nu a luat în calcul acest lucru și nici nu s-a expus asupra acestui moment;

- partea vătămată a indicat faptul că i-a fost restituite celelalte bunuri sustrase și cu atât mai mult i-a fost restituită și suma de 1200 lei și dumnealui a indicat momentul că-și retrage plângerea depusă;

- Topor Andrei a depus cerere de aplicare a art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, deoarece a recunoscut vina pe deplin, se căiește sincer de cele comise și regretă mult de cele întâmplate, un alt moment este că are la întreținere fiica (mama fetei e decedată, care a fost soția lui Topor) și nepoțica. Este angajat oficial în câmpul muncii și are loc permanent de trai. Este unica sursă de venit pentru familie. Totodată a fost anexată la dosar cererea părții vătămate, care nu a fost luată în considerație de instanța de fond.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2020, apelul avocatei Cepoi Ina în interesele inculpatului a fost respins ca depus peste termen, sentința s-a menținut fără modificări.

S-a respinge solicitarea inculpatului cu privire la aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală privind reducerea termenului de pedeapsă în legătură cu încălcarea drepturilor acestuia privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, apelul declarat de avocat urmează a fi respins ca depus peste termen, nefiind stabilit temei de repunere în termen a apelului declarat.

Instanța de apel a constatat conform procesului-verbal al ședinței judiciare și înscrisurilor cercetate, că în ședința judiciară din 06.03.2020 la judecarea cauzei a participat inculpatul și apărătorul acestuia Cepoi Ina, fiind amânată deliberarea și pronunțarea sentinței pentru data de 24.03.2020 orele 14.30, la 24.03.2020 ședința judiciară a fost amânată în legătură cu starea de urgență declarată în țară, ulterior despre ședința judiciară stabilită pentru 28.05.2020 orele 10.30 a fost informată telefonic avocata Cepoi Ina, totodată în ședința judiciară din 28.05.2020 când a avut loc deliberarea și pronunțarea sentinței a participat inculpatul și apărătorul acestuia Cepoi Ina, fiind pronunțată sentința motivată la 28.05.2020 (f.d.78-80, 84, 85, 88-94).

Potrivit materialelor cauzei penale la fel se constată că inculpatul a primit copia sentinței motivate la data de 28.05.2020, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d.95), iar în adresa avocatului Cepoi Ina copia sentinței motivate din 28.05.2020 a fost expediată la data de 05.06.2020, fapt confirmat prin înștiințarea nr.15949 din 05.06.2020 anexată la materialele cauzei (f.d.96).

Totodată apelul a fost declarat de către avocatul Cepoi Ina la data de 18.06.2020 potrivit ștampilei aplicate pe apel, fiind înregistrat apelul avocatului la Judecătoria Bălți cu nr.13057 din 18.06.2020 (f.d. 99-101).

În aceste circumstanțe, pentru avocatul Cepoi Ina, termenul de apel curge de la data pronunțării hotărârii motivate, și anume din 28.05.2020, însă apelul declarat împotriva sentinței instanței de fond a fost înaintat la 18.06.2020 la Judecătoria Bălți de către avocatul Cepoi Ina, potrivit ștampilei aplicate pe apel (f.d.99-101).

Astfel, sentința motivată a fost pronunțată la 28.05.2020, iar potrivit legii de la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac, care pentru avocat a expirat la 15.06.2020, însă avocata în interesele inculpatului a depus apel la data de 18.06.2020, cu depășirea termenului de apel.

În atare situație stabilită, Colegiul penal constată că avocata, cunoscând despre data pronunțării sentinței, precum și despre termenul de atac prevăzut de lege, având opțiunea de a ataca sentința instanței de fond nu a făcut-o în termen, de fapt nefiind create careva piedici în folosirea căii de atac în termenul stabilit de lege. Termenul de apel este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În atare situație, instanța a considerat că întârzierea depunerii apelului nu a fost determinată de motive întemeiate, apelul a fost declarat de către avocată peste termenul de 15 zile prevăzut de lege, iar careva motive întemeiate de întârziere a

depunerii apelului nu s-au stabilit, fapt ce impune respingerea apelului declarat de avocată ca depus peste termen.

În aceste împrejurări, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel de avocat, ori instanța de apel nici nu a purces la examinarea fondului apelului, deoarece soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Cât privește aplicarea prevederilor art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că acestea fiind, chestiuni privind executarea hotărârilor judecătorești, investite pentru soluționare judecătorului de instrucție. Instanța de apel care examinează cauza penală în ordine de apel la apelul declarat peste termen împotriva sentinței instanței de fond, nu poate să se expună asupra acestor chestiuni, totodată inculpatul este în drept să depună o astfel de plângere referitor la condițiile de detenție către administrația instituției penitenciare unde se deține și judecătorului de instrucție, o va soluționa.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Cepoi Ina în numele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei cu emiterea unei noi hotărâri.

În motivare recurenta a indicat că, instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a intra în esență și nu a dat apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Totodată solicită să fie aplicată prevederile art. 90¹ alin. (1) Cod penal, din motiv că menținerea în privința inculpatului a unei pedepse privative de libertate nu este un temei de reeducare, ori persoana poate să i-a o atitudine negativă față de societate.

Încă un moment la care instanța de fond cât și cea de apel nu a atras atenție este faptul că, suma prejudiciului a fost restituit părții vătămate în întregime. Aceasta a fost dovedită prin recipisa atașată la materialele dosarului.

La fel, recurenta nu este de acord cu eroarea care a avut loc la pronunțarea sentinței. A fost numită ședința pentru data de 28.05.2020, data care este indicată în sentință, însă de facto pronunțarea sentinței nu a avut loc. S-a adus la cunoștință că pronunțarea va avea loc la 02.06.2020, zi în care a fost reținut inculpatul în sala de judecată. Drept confirmare, recurenta a anexat înștiințarea cu nr. de ieșire 15949 din 05.06.2020, care a fost expediată prin intermediul Poștei Moldovei și a ajuns la destinatar la data de 09.06.2020.

Menționează că instanța de apel incorect a apreciat apelul depus ca tardiv, deoarece, primind sentința la 09.06.2020 și având termen de 15 zile pentru depunerea cererii de apel. Recurenta este de părere că a depus în termen, data limită fiind 24.06.2020.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatei,

menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca necorespunzând cerințelor de formă și de conținut prevăzute de art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, care relevă că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor specificate de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent și preia spre examinare doar acele recursuri care sunt declarate împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei, nefiind pasibile contestării deciziile prin care apelul a fost respins ca depus peste termen.

Din textul recursului declarat, se constată că titulara acestuia nu invocă expres vreun temei de casare din cele înserate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, criticând soluția instanțelor de fond preponderent din motivul că, în opinia sa, instanțele i-au aplicat o pedeapsă prea aspră.

Verificând alegațiile recurente, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide că acestea sunt vădit nefondate, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, în partea ce ține de respingerea apelului declarat ca tardiv, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Colegiul respinge motivele recurente privind „eroarea care a avut loc cu pronunțarea sentinței”, or conform procesului verbal din 28.05.2020 s-a pronunțat sentința motivată în prezența inculpatului și avocatei Cepoi Ina (f.d. 88). Iar prin recipisa din 28.05.2020 inculpatul a semnat pentru primirea copiei sentinței (f.d. 95) cu luarea imediată a lui sub gardă din sala de ședință, iar avocata Cepoi Ina a recepționat la 09.06.2020 conform copiei plicului recepționat (f.d. 102).

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. În acest sens, se relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Sutter vs. Elveția, a statuat că de la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac. Mai mult ca atât, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea

acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării. Statuarea dată, rezultă din analiza coroborată a prevederilor expuse de legislator în art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs amintește că, potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, raportat la explicațiile date de Curtea Supremă de Justiție în deciziile sale, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se i-a în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Or, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

Prin urmare, Colegiul penal apreciază că instanța de apel corect a statuat că termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru apelant, acesta fiind scurs la data de 15 iunie 2020, iar declarând apel la 18 iunie 2020 (f.d.99), partea a omis termenul legal de depunere a acestuia, întrucât sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28 mai 2020, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, la care au fost prezenți inculpatul și avocata Cepoi Ina.

Subsidiar la cele consemnate supra, Colegiul menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premisă nu s-a confirmat.

Corect instanța de apel a menționat că în apel nu s-au invocat motive întemeiate ce ar fi determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța fiind în imposibilitate să repună în termen cererea inculpatului.

Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Totodată, instanța de recurs reține și faptul, că argumentele invocate de recurent referitor la aplicarea prevederilor art. 90¹ alin. (1) Cod penal, nu au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în instanța de apel, iar potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs nu pot fi invocate acele temeuri care nu au fost indicate și în apel.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcând trimitere la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu

recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins peste termen, va dispune inadmisibilitatea recursului declarat de avocat, considerându-l ca vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Cepoi Ina în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe **TOPOR Andrei XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 martie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Boico Victor